

Vācu karaflotes un aviācijas panākumi Ziemeļu Ledus jūrā

DNB Berlīne. Bruņoto spēku virspavēlniecība sniedz tuvākas ziņas par vācu kara flotes un aviācijas panākumiem Ziemeļu Ledus jūrā:

Kāda ienaidnieka kuģu karavāna, izmantojot kara flotes un aviācijas operācijām sevišķi nelabvēlīgos laika apstākļus, pēdējās dienās mēģināja nokļūt Murmanskā Vācu bruņoto spēku aktivitāte ir piespiedusi angļu admirālitāti ievērojami pastiprināt šā svarīgā kuģniecības ceļa apsardzību. Vācu gaisa izlūkošana konstatēja, ka šoreiz apsardzības pozīcijā Ziemeļu Ledus jūrā norikot angļu flotes grupa, kuras sastāvā divi kaujas kuģi, viens aviācijas bāzes kuģis, trīs kreiseri un spēcīgi iznīcinātāju spēki. Kuģu karavānas bez tam vēl apsargāja kreiseri, iznīcinātāju flotiles un lielāks skaits korvešu. Vācu zemūdenes ar kuģu karavānu nodibināja kaujas saskari, un kapteinleitnants Teichert'a vadītā zemūdene izdarīja drosmīgu uzbrukumu pret smagākā tipa, 10.000 tonnu kreiseri. Jūrā plosījās spēcīga vētra, sasniedzot pat 9 balles stiprumu. Slikta redzamība un lietus klejojošā ledus robežas tuvumā apgrūtināja uzbrukumu. Tomēr zemūdene no nēcīga attāluma raidīja pret ienaidnieka kreiseri divi torpedas, kas abas trāpīja. Kreiseris aizdegās un nosvērās uz sāniem. Tam palīgā atsteidzās četri angļu iznīcinātāji. Tai pašā laikā citas vācu zemūdenes uzbruka pašai kuģu karavānai un ar torpedu nogremdēja kādu 6500 brt municijas transportkuģi. Ar torpedas trāpījumu bojāts arī kāds cits kuģis, un ar tā bojāeju sabāngotās jūras dēļ ir jārēķinās. Nākamā dienā vācu iznīcinātāji nonāca saskarē ar četriem angļu iznīcinātājiem, kas arī pavadīja kādu kuģu karavānu pie klīstošā ledus robežas. Pārdošā uzbrukumā vācu iznīcinātāji pārvarēja angļu iznīcinātāju aizsardzības līniju un ar torpedām un artilērijas uguni nogremdēja divi transportkuģus ar 12.000 brt. Neievērojot

arvien sliktākus laika apstākļus, vācu iznīcinātāji vajāja ienaidnieka tirdzniecības un kara flotes vienības un trešā dienā sastapās ar četriem angļu iznīcinātājiem, kas apsargāja vācu zemūdeņu uzbrukumu smagi trāpīto angļu kreiseri. Sīvā artilērijas divkauja ienaidnieka iznīcinātājiem nodarīja smagus bojājumus. Arī kāds vācu iznīcinātājs saņēma smagu trāpījumu. Cīņa bija ārkārtīgi sīva. Artilērijas granātu sprādzieni dūmi jaucās ar mākslīgās miglas blāķiem, ar kuriem ienaidnieka iznīcinātāji mēģināja aizsegēt smagi trāpīto kreiseri. Vētrai miglu un dūmus izklidinot, angļu kreiseris vairs nebija sare-

dzams. Tā nogrimšanas vietā peldēja atsevišķas kuģa daļas. Drīzi pēc tam kaujā iesaucās vācu lidmašīnas. Neskatoties uz kara flotes un tirdzniecības kuģu zenitartilērijas spēcīgo uguni, jau drīzumā smagus trāpījumus saņēma četri lieli tvaikonis. Dažās minūtēs trīs no tiem — 8000, 6000 un 5000 brt ar vērtīgu kravu nogrima jūras dzelmē. Bojāts arī kāds cits 6000 brt tvaikonis. Tā tad šai uzbrukumā, pēc pagaidām ienākušām ziņām, par upuri krita ienaidnieka kuģi 19.000 brt koptilpumā, nogremdēts viens smagais angļu kreiseris, un divi angļu iznīcinātāji smagi bojāti.

Angļi 10 dienās zaudējuši 209 lidmašīnas

Vācu varonīgie lidotāji joprojām pārvalda gaisa telpu visos kauju laukos. Vācu kaujas lidmašīnas dienām un naktīm dodas drosmīgos lidojumus, un lidotāji ikdienas ieraksta jaunās uzvaras varoņu grāmatā.

Desmit dienu laikā no 21. aprīļa līdz 1. maijam angļu gaisa spēki zaudējuši 209 lidaparātus; no tiem 63 Vidusjūrā un Ziemeļāfrikā. Tai pašā laikā cīņā pret Angliju zaudētas 45 lidmašīnas.

Indija mostas

Indijas brīvības cīnītājs Subhass Čandra Bose atkal izlaidis uzskaites, kurā viņš aicina indiešu tautu sacelties un ar ieročiem rokās nokratīt angļu verdzības jūgu. Citādi Indiju piemeklēšot Birmas liktenis, kur angļu kara spēki at-

kāpjoties dedzina un iznīcina neskaitāmas materiālās un kultūras vērtības. Indija pēc Birmas krišanas ir pēdējais britu balsts Austrumāzijā, un tāpēc angļi centīsies to noturēt par katru cenu, netaupot arī indiešu asinis.

Ruzvelts braukšot uz Londonu

Anglijas galvaspilsētā Londonā esot izplatījusies baumas, ka Amerikas prezidents Ruzvelts nolēmis tuvākā laikā ierasties Londonā.

Lietuva zaudējusi 3000 virsnieku

Pēc lietuviešu studiju biroja datiem, bolševiki savā valdīšanas laikā no Lietuvas aizveduši 3000 lietuviešu virsnieku.

Piemīņas ozoli kritušiem varoņiem

Šogad mežu dienas vēlu zudušo tautiešu un Lielvācijas kritušo varoņu piemīnai. Lai darbu varētu organizēt un labi veikt, pirmdien Rēzeknes iestāžu un uzņēmumu pārstāvji sanāca uz apspriedi. Tajā izraudzīja mežu dienu rīcības komiteju un apsprieda veicamos darbus.

Izgājušā vasarā un bolševiku gadā nopostīti daudzi apstādījumi. To savešanai kārtībā Rēzeknes virsmežniecība no savas kokaudzētavas atvēlējusi 500 liepiņu un lielāku daudzumu krāšņuma krūmu.

Galvenais meža dienu darbs noritēs vācu kaņavīru un brāļu kapos. Tur apstādījumi nabadzīgi, un apkārtnē neuzkopta. Tikai pē-

dējā laikā policijas darbinieki vietām to uzkopuši.

Bēdīgā stāvoklī atrodas vēsturiskais Rēzeknes pilskalns. Tā apkārtnē nav neviena apstādījuma. Pilskalnā mētājas papīri, gruži un sagāzušies guļ pērņējie nezāļu stiebi. Ja arī šogad pilskalnu apstādīt vēl nevarēs, tad vismaz to uzkopš. Darbu veikt apņēmies Rēzeknes sporta biedrība.

Lai varētu veikt mežu dienu darbus, sanāksme nolēma talkā aicināt visu pilsētas sabiedrību. Mežu dienas sāksies 14. maijā plkst 14 ar svīnīgu aktu. Tad iedestīs piemīņas ozolus zudušo tautiešu un Lielvācijas kritušo varoņu piemīnai. Pēc tam darba grupas do-

stingri noprasiņa Brainiņš, arvien turēdams paceltu roku.

Zemnieki paskatījās viens otrā, nezināja ko atbildēt.

— Nezinājām, kungi, — kāds pazemīgi atbildēja.

— Kas par kungiem! — uzkleidza papildmīlicis Eriņš. — Tāpat bikses vien nēsājiet, par kungiem jāsauc.

— Kungi bija agrāk, plūto-kratu laikos, tagad esam biedri...

— Protams, labāk gan, ka biedri... — čapstināja lūpas kāds cits.

— Nemiet nost cepures un dziediet! Tā ir strādnieku dziesma — internacionāle, — pavēlēja Eriņš.

Kādi divi vilcinādamies nocēla cepures, bet citi gāja projām.

— Pacelt rokas! — kliedza Eriņš un draudēja ar protokololu.

Viens zemnieks aizbildinājās, ka roka tirpstot, bet otrs pacēla abas.

To redzot, Brainiņam no dusmām sazila lūpa, sāka kustēties likais žida deguns. Aplūsa mūzika un nežēlīgā bļausana. Internacionāle bija galā. Nolikā uz leju demonstrantu paceltās rokas.

Bet Eriņa un Brainiņa priekšā, sataisījies pavisam bēdīgu seju, zemnieks vis vēl turēja gaisā paceltas abas rokas.

Par tādu necienīgu izturēšanos Brainiņš pavēlēja Eriņam sarakstīt protokololu.

Tagadnei un nākotnei

Silts prieks ikpavasari sirdi list, kad saule atsedz ziemas segu peļķiem dzimtenes laukiem un atkal sāk runāt zeme. Tā runā ar katru tirumā nodzītu vāgu, ar katru ziemāju zelmeni. Latvju arājs, saklausījis šajā zemes valodā dzīvības balsi, pieploks zemei ar lielāko mīlestību un uzticību kā istai mātei. Dzenot pirmo vāgu tirumā un uzkaļot sēlūvi plecos, mūsu arājs ir izjutis svētīvinīgākos mirklus savā mūžā, un lidzi lauku peļķēm dūmakām kāpj debesis viņa lūgšana pēc auglības. Gan arāju ir piemeklējuši grūti laiki, bet nekas nav spējis iedragāt viņa ticību zemes svētībai un savai sūtībai, saistīt mūža likteni ar svēto tēvu mantojumu. Un klausot šai sūtībai, viņš visos laikos palicis galveno vērtību ražotājs un tautas dzīvības uzturētājs.

Ši vecā un mūžam jaunā atziņa mums no liela svāra tieši tagad, kad šis zemes dēļ tālumā dimd lielgabali un cīņās krustojas šķēpi, kad šī zeme, tāpat kā pirms divdesmit četriem gadiem, atkal ir vienīgā tautas cerība un ticība nākotnei. Par svētību mums nākusi arī pēdējo gadu drūmā pieredze un smagie pārziņojumi, kas atvēruši mums gaišāku skatu uz pasauli, jūtīgāku dzirdi uz savas tautas balsi un siltākas sirdis uz tēvu atstāto mantojumu. Ja agrāk pieķeršanos zemei diktēja prāta apsvērumi, tad tagad to izjūtam sirdi dzīlēs kā pieķeršanos vienīgam tautas balstam. Nu dzimta māja kļuvusi par mūsu tautas svēto dzīvības šūpoli tagadnei un nākotnei.

Tāpēc šī lielā atziņa nedrīkst turpmāk palikt par pārrunu objektu vien, bet ap to jāsaliedē visi labākie spēki, prasme un māka, lai no zemes izceltu dzīvinošu spēku šaidienai un lai mūsu lauku mājās paliktu dzīvot spējīgas nākotnei. Šie uzdevumi ir pārāk grūti savienojami, kāpēc prasa maksimumu piepūli ne tikai zemturim, bet arī no visiem, kas šodien stāv sakaros ar dzīvi uz laukiem. Katram jābūt skaidrībā, ka tie, kas šodien pieķeras ar sirdi un dvēseli dzimtai zemei, tie dzīvo nākotnei, bet kas gara aklumā kaitē lauku sētām, tie met ar akmeni tautas dzīvības kokam.

Šajos pārbaudījuma gados mums reizi par visām reizēm ir jānostiprina doma, ka lauku mājās turpmāk netiktu uzlūkotas tikai par arāju mītnēm un inteligences patvērumu grūtos laikos, bet ka tām jābūt visos laikos par istu tautas gara mājokli. Mums jāpānāk, lai laukos cilvēkus pievilktu ne tikai pārticība, bet arī mājas daiļums un tani lielākas gara vērtības. Te mēs atgriezījamies pie vecām, labām tradīcijām kopt un daiļot dzimtas sētas, lai tās būtu par kultūras cilvēku cienīgām mītnēm. Še jāveic liels uzdevums visiem lauku ļaudīm, it īpaši skolu jaunatnei, kas mūsdienās stāvēt kultūras cilvēku gaitas un cer uz gaišāku nākotni.

Tāpēc, sekojot agrākām labām tradīcijām, izmantosim spodribas nedēļu un mežu dienas dzimto māju izdaiļošanai. Centīsimies aizpildīt to robu, ko pagājušā gadā bolševisms sitis mūsu māju daiļumam un labklājībai.

Tāpat mums ir liels pienākums parādīt godbijību un atziņu tiem kritušiem, kas nolikuši galvas uz mūsu zemes par tās brīvību un mūsu pašu labāku nākotni. Šis kapu kopiņas prasa no mums atziņas un pateicības ziedu dēstus, lai tās pauz gandarijumu par smagām cīņām arī tiem, kas ir šodien stāv sardzē par mums pret lielo kultūras tautu naidnieku austrumos.

Ja latvietis pagājušā gadā šausminājās par bolševiku nodomu pielīdzināt mūs Padomju paradīzē, tad tagad tam jāpierāda lielā tieksme dzīvot kultūras dzīvi un kļūt par Vakareiropas tautu gara sabiedroto.

ALEKSANDRS PELEČIS

Dziesma par Latgales saulrieta krāšņumu

Dieviņš ja dzīvot, kā patik, reiz ļautu man, Tālu no visa, kas smeldzīgi sūp — Paslēptos Latgales saulrieta krāšņumā, Šūptos viegli starp zemi un debesīm.

Tur, kur vēl robains sirmegļu galotnes Gaisos kā tumšili ziedokļi kūp, Reibis no gaismas un debesu dzidruma, Dvēseles tumšumu pieaustu saulstariem.]

Izdegto apvārsni saulrieta krāšņumā, Dvēseles tumšā to gaisma vēl kvēlota — Dieviņš tad Latgales ceļmalā laistu man Noglaudīt pipenes mirdzošo baltumu.

Komunisti neesot pret Dievu, bet pret baznīckungiem.

Tad no puļa atskanēja spēcīga balss:

— Kāpēc tu, ticīgais komunist, nepiemini popus un židu rabinus!

— Grandānam sieva ir židiete!

— No otrās puses kāds atsaucās.

Šur tur atskanēja smiekli. Židi uzbruka pārdošajiem starpsaucient raidītājiem.

Grandāns iekaisa vēl vairāk un kratīja jau abas dūres.

— Tie ir fašisti, kas traucē sapulcīt Tādu ir pilnas malas!

— Viņš kļiedza un, plātdams rokas, apgāza uguns karāli, kas stāvēja uz runātāju tribīnes malās. Karāli kritot, Grandānam nolējās viss vēders gluži slāpš.

Ar troksni stikla trauks sašķīda smalkās druskās, bet Grandāns, to neievērojot, ārdījās pats nelabais.

(Turpinājums sekos)

Grozītas cenas kviešu miltiem un maizei

Saskaņā ar reichskomisāra rīkojumu ar 1. maiju stājas spēkā noteikumi Latvijā, Igaunijā un Lietuvā par kviešu miltu un kviešu maizes cenu pārgrozījumiem. Mazumtirdzniecības cena kviešu miltiem 86 proc. malumā RM 0,26 — uu no šiem miltiem ceptai maizei — RM 0,28 kilogramā.

K. Plenciniks

VELNI

ROMĀNS

(20. turpinājums)

No šausmīgā trokšņa ļaudis paslēpās baznīcā. Aiz cieli pievērtām durvim ērģeļu pavadībā, nometusies uz ceļiem, visa ticīgā draudze dziedāja vesperes.

Tikai šur tur aiz stūpiem vai koku paēnā stāvēja daži zemnieki un nicīnošiem skatiem noskatījās savādajā gājienā.

Ignats Salinieks ar dažiem Salas pušiem rūpīgi izlasīja katru plakātu. Ar melnu vai zelta krāsu uz sarkana fona bija rakstītas dažādas prasības un lozungi: „Par darbu, par maizi, par brīvību”, „Mēs prasām brīvu skolu”.

Tālāk židi nesa ar galvu uz zemi izķēmotu Ulmaņa ģimetni ar uzrakstu: „Es palieku savā vietā.”

To redzot, Ignats Salinieks nobāla.

— Tik vien bija kā vārdi no lepna prezidenta, — domāja Salinieks. — Ja jau viņu pašu židi nolikuši ar galvu uz zemi, ko gan viņi nedarīs ar visu latvju tautu.

Gājienā vijās pa visām ielām. Gaisā bija piesātināts putekļu, griezīgu tauru un bangu skaņu. Bet par visu riebigāk gaisā tricināja židu ķērcošās balsis.

Gājienam iegriežoties tīrģus laukumā, Segals izrieza krūtīs vēl vairāk, augstāk pacēla kājas. Preti pilsētas valdes telpām, kur jau stāvēja sarkanu drēbi pārvilktā runātāju tribīne, Segals apsvēdās apkārt un, pacēlis rokas, iekliedzās:

— Stāt!

Soļotāju garā rinda apstājās. Aplūsa taures un bungas.

Gariem soļiem Sondors devās uz tribīni, paziņoja lielo tautas sapulci par atklātu un lika dziedāt internacionāli.

Židi sastiepa taukainās, biezas lūpas un pūta taures, ribināja bungas. Pirmais pants neskanēja. Židu bija septiņreiz vairāk, un viņi rāva vaļā internacionāli židiski. Apjukumā krievi grozīja galvas un sāka no gala krievu valodā, bet Sondora latviešu grupa — latviski.

Nomalē sastājuši, zemnieki smīnēja

— Kā trako mājā..

— Tās nav vairs cilvēku, bet lopu balsis slaktūzī.

— Tā, redziet, ir brīvība... Dari, kā gribi, dzied, kā vari...

— Brīvība tikai ne visiem... Tā pārsprīda zemnieki, bet drīzi vien viņi aprāvās un izņēma no mutes kūpošus papirosus.

Viņu priekšā nostājās Brainiņš ar papildmīlici Eriņu, kuram bija sarkana lente ar roku.

— Par ko jois nenem cepure?

— Caur pieri vērdamies zemniekos,

R. Blaumaņa «Skroderdienas Silmačos» Varakļānos

Svētdien «Tautas palīdzības» Varakļānu nodaļa sarīkoja pirmo teātra izrādi, izrādot R. Blaumaņa lugu «Skroderdienas Silmačos»...

Sarīkojumā ieradās arī Stabsleiters Bub's un, nododams Gebietskomisāra Madrē kga sveicīcienus, teica:

— Komisāra kungs vēlas, lai jūs patiesi priecātos savā šīs dienas sarīkojumā. Komisārs solās arī turpmāk atbalstīt varakļāniešu visos kultūrāros pasākumos, arī no savas puses rūpējoties, lai te notīktu teātra izrādes, koncerti un tiktu demonstrētas kino filmas.

Pēc Stabsleiters Bub'a uzrunas orķestris nospēlēja Lielvācijas un Latvijas himnas Pēc tam sākās teātra izrāde

Lai gan luga bija sen gatavota un izrāde aizvien ailikta, tomēr aaspēle cerētos rezultātus nesniegza. Visos lomu tēlotājos nebija istā spraiguma, varbūt tāpēc, ka no ierindas bija izstājušies daži labāki iespēļējušie aktieji. Daži skati risinājās pārāk gausi un vienmuļi.

Pēc pārdzīvotā, ko mums sagādāja židisms, lugā režisors varēja daudz nosvitrot, vai arī pielikt, lai žids būtu par židu — kādu mēs viņu pazinām.

Visā visumā tomēr skatītāji ar dzīvu interesi sekoja izrādes gaitai.

Labu sniegumu deva galvenajās lomās iespēļējušie aktieji: Silmaču saimniece (M. Zeps), Aleksis (L. Zeps), Eline (Z. Naburgs), žida Abrama lomā (Rudzāns), lielais kustības un grimā, bet izrādes sākumā stipri latvisks izrunā, Joske (J. Naglis) maz tipiski židiskā. Ances un Sares lomtā (Cīrule) par kļušu izrunā. Dundura tēls pārāk kokains. Rudis (S. Pizičs) varēja būt jaunāks.

«Tautas palīdzībai» izrāde deva labu ienākumu trūkcūcietēju atbalstīšanai.

K. P.

Skolotāji un skolēni dosies lauku darbos

Skolas beigs darbus 23. maijā

Rēzeknes apriņķa tautskolu inspektors J. Andriņš norāda:

Kārtojot skolnieku novietošanu lauku darbos vasaras brīvlaikā, jāievēro visi noteikumi, kas minēti Rīkojumā par mācības iestāžu audzēkņu novietošanu lauku darbos.

Ja kādu skolēnu atrivos no lauku darbu prakses, tad katrs šāds gadījums klases audzinātājam iepriekš siki pārbaudāms un prasāmi dokumentāri pierādījumi par veselības stāvokli, par strādāšanu obligātā speciālā praksē u. t. l.

Pilsētu skolu audzēkņiem, kas grib vasarā strādāt savu vecāku dārzos, jāiesniedz skolā pilsētas valdes izdota apliecība par apstrādājamo zemes platību un strādāt spējīgo ģimenes locekļu skaitu. Atkarībā no šiem datiem skolas pārzinis izšķirs, vai audzēkņa palikšana pilsētā ir nepieciešama.

Par skolēniem, kas paši nevar sagādāt darba vietas, skolu pārzini sastādīs sarakstus un iesūtīs tos līdz 15. maijam apriņķa tautskolu inspekcijai, kas tad saziņā ar apriņķa skolēnu vasaras darbu kārtotošanas komisiju izvietos šos audzēkņus darbā.

Par skolēniem, kas sasnieguši 14 g. vecumu un dodas vasaras lauku darbos, skolām jāstādā saraksti, kuļos minama darba vieta un zemes platība. Izbraucot uz darba vietu, skolas šiem skolēniem dos līdzī sevišķas reģistrācijas kartes, kuļas skolām inspekcija izsūtīs, sākot ar 11. maiju. Šīs kartes otro nogriezumu, pēc skolēna ierašanās darba vietā, tuvējās Tautas Palīdzības iecirkņa priekšnieks atsūtīs skolai kā paziņojumu, ka skolēns stāties darbā. Trešo nogriezumu rudenī saņems skolēns kā apliecību par lauku darbos pavadīto laiku.

Tautas palīdzības skolu kopām jāuzņemas gādība par skolu zemju apsaimniekošanu, iesaistot šai darbā skolēnu vecākus. Jāraugās, lai zeme nekur nepaliktu lauksaimnieciski neizmantota.

Skolotājiem tai laikā, kamēr viņi nav aizņēmti kursos vai tiešās skolas pienākumos (dežūrās, skolas zemes apsaimniekošanā u. t. l.), arī jāstrādā lauku darbos. Ziņojumi par izraudzīto darba vietu iesniedzami skolu pārziniem līdz š. g. 23. maijam.

Izglītības un kultūras ģenerāldirekcijas Skolu departaments noteicis, ka mācības pamatskolās no 1—5. klasei jānobeidz 1942. gada 20. maijā un skolnieki jāatlaiž vasaras brīvlaikā, bet 6. klasē mācības jānobeidz 1942. gada 16. maijā. Skolās, kur mācību laikā nedarbojās pastāvīga pirmsskolas klase, mācības ar mājāmācības bērniem noturamas laikā no 27. maija līdz 13. jūnijam ieskaitot.

Vācu valodas kursi skolotājiem

Vācu valodas kursi Rēzeknē notiks divi paņēmienos: no 1. jūlija līdz 17. augustam un no 17. augusta līdz 26. septembrim. Piesakoties uz kursiem, skolotājiem jānorāda, kuļā reizē tie kursus vēlas apmeklēt.

Atpirks mācības grāmatas

Skolām atgādānāts, ka visas jaunās mācību grāmatas, kas ir skolēnu rīcībā, jāatpērk un jāievieto skolas bibliotēkās. Ja kādai skolai pietrūktu šim nolūkam līdzekļu, tad grāmatas pret skolas izdotu zīmī paturamas skolā bez maksas, lai rudenī tās butu skolēniem pieejamas.

Rēzeknē dabūjamas drenu caurules

Šinīs dienās C/S. «Turība» Rēzeknes nodaļa saņem lielāku daudzumu drenu cauruļu izdalīšanai lauksaimniekiem.

Caurules varēs saņemt visi, kas paredzējuši šini vasarā izpildīt zemes drenēšanas darbus. Nauda par caurulēm jālemaksā pastā, Lauksaimniecības galvenās direkcijas pasta tekošā rēķ. Nr. 20112 pēc sekošām cenām:

- par 100 gab. ar iekšējo izmēru 5 cm — RM 2,—
par 100 gab. ar iekšējo izmēru 7,5 cm — RM 3,—
par 100 gab. ar iekšējo izmēru 10,0 cm — RM 5,—

Bez tam C/S. «Turība» jāmaksā neliela maksa par cauruļu izdalīšanu, uzglabāšanu un transportu.

Caurules vēl atrodas krājumā arī Ludzas patērētāju biedrībā, kur tās lauksaimniekiem jāsaņem uz tiem pašiem noteikumiem.

Ar cauruļu iegādāšanu lauksaimniekiem vēlams pasteigties. Tuvāki norādījumi dabūjami Meliorācijas darbu 7. rajonā, Rēzeknē, Kalpaka ielā 12.

J. Švikulis, Meliorācijas darbu 7. rajona inženieris.

PERKU VELOSIPEDU Piedāvāt Stuberovskim, Dāru ielā 57—1, Rēzeknē, vai pa telefonu 2700 (darbā) un 2740 (dzīvoklī).

Kaunatas baznīcai vajadzīgs ērgelnieks Vēlos pirkt bērnu sporta ratiņus Piedāvāt šīs avīzes redakcijā zem vārda M. V.

Nozaudēta Cukura Pārvaldes 25. aprīlī š. g. ar № 435/4360 izrakstītā atļauja cukura iepirkšanai — nododama Aglonas ielā № 3 Rēzeknē, apr. 6-kl. p-skolā. Tālr. 2494 un 2675.

Vācu kultūrvēsturnieki par Latgali

3. Vācu kultūrvēsturnieku pulkā, kas interesējušies un rakstījuši par Latgali jau 19. g. simtā, redzam Zaļmuīžas ārstu A. Brandtu, Miķeli Borchu, Jūliju Eckardtū, Augustu Bilensteinu.

Vēcas Latgales muižnieku dzimtas Borchu pēctecis Miķelis Borchs ļoti daudz interesējies par Latgales senatni. Viņa darbi publicēti K. Bujnicka vadītajā «Rubon» 1842.—47. gados.

M. Borchs plašākie apcerējumi par Latgali ir — «Divi vārdi par Daugavu» (Rubon 1843. g. 3. un 4. sējumā), tad vēl «Pārskats par draudžu vizitāciju 1613. gadā Latgalē» (Rubon 1845. g.)

M. Borchs dzīvojis Preiļu muižā. Borchu dzimta Latgalē ieceļojusi no Brēmenes, un Bernhards de Borchs jau 1471. gadā bija Livonijas ordeņa mestrs.

Plašākais kultūrvēsturiskais apcerējums par Latgali ir A. Brandta «Polnisch Livland und dessen Bewohner» («Inland» 1845. g. № 26. un 27.) Apcerējumā tēlota novada latviešu dzīve krievu dzimtbūšanas laikā.

A. Brandts sarakstījis arī darbu «Alte Gräber und darin aufgefundene Allerthümer in Livland» 1846.—47. gados (publ. Inland 1846. g. № 42. un 43. — 1847. g. № 17.). Viņš darbojies Naurēnu novadā. Mazliet vēlāk A. Brandts publicējis arī savu darbu «Alte Gräber in den Gouvernements Witebsk und Plesskau» — Inland 1850. g. № 44.

Raksturīgu tēlojumu par Latgales dzīvi un ļaudīm pēc 1863. gada nemieriem sniedz Baltijas vācu žurnālists Jūlijs Ekarts (Julius Eckardt) savā apcerējumā «Livland» (iespiests «Grenzboten» 1868. g.)

J. Ekarts savus iespaidus guvis ceļojumā pa Latgali. Pārejot Vidzemes—Latgales robežu, viņam uzkritusi lielā starpība, kas te radusies ilgajā novadu nošķirtības laikā. Aina mainījies tik krasi, ka varējis domāt — it kā ieiets pavisam citā zemē. Latgalē pēc dzimtbūšanas atcelšanas (1861. g.) un muižniecības autoritātes iznīcināšanas, vadošo lomu saimnieciskā dzīvē ieguvis žids. Tas bijis istais Latgales kungs, un tam parādā bijuši ne tikvien zemnieki, bet arī muižnieki. Vairāki Jūl. Ekarta raksti parādījās arī Rīgā iznākošajā «Rigaer Almanach». Astotajā šī izdevuma gada gājumā — Rigaer Almanach für 1865. iespiests plašāks Jūl. Ekarta apcerējums par latviešiem un pirmajiem viņu dzīves apstākļu labotājiem ar nosaukumu «Vor hundert Jahren».

D. Latkovskis.

LAIKRAKSTS «RĒZEKNES ZIŅAS» iznāk Rēzeknē, trešdienās un sestdienās. Atbildīgais redaktors: Alberts SPRŪDŽS. Redaktori: Jānis Andrupis un agronoms Frīdrihs Butners.

Izdevējs: Rēzeknes apriņķa priekšnieks Alberts EICHELIS.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļa par vienslejiu petītrindiņu vai tās vietu 20 fen. Darba meklētāju sludinājumi 50 proc. lētāki. Iespiests: 57. spiestuvē Rēzeknē, Atrīvošanas alejā 31.

Vient. meklē

1 ist. dzīvokli ar virtuvi, vai 1 ist. ar virtuves lietošanu slimnīcas rajonā. Piedāv. c. redakc. N. N.

Maksāt spējīgs irnieks (ierēdnis)

meklē istabu

ar vai bez mēbelēm. Laipnus piedāvājumus lūdzu adresēt Rēzeknē, p. k. 94. vai zvanīt uz Rēzekne 2653.

Esam divas latv. meitenes kopv. 39. g., vēlamies iepazīt ar latviešu zēniem nopietnā prec. nolūkā. Vēl ģim. un biogrāf. Naurēni p. k. 25.

Došaties mežu dienām

Rēzeknes pilsētas mežu dienu rīcības komiteja 1942. g. 14. maijā rīko mežu dienu Rēzeknē un apkārtnē.

Mežu dienu dalībniekus aicinām 14. maijā plkst. 14 sapulcēties pieminētajā laukumā pretī pilsētas valdes namam,

Mežu dienu atklāšanas programā:

- 1) Apsveikšanas maršs.
2) Mežu dienu rīcības komitejas priekšsēdētāja uzruna.
3) Gebietskomisāra Madrē kunga uzruna mežu dienu dalībniekiem.
4) Lielvācijas un Latvijas himnas Rēzeknes apriņķa policijas orķestra atskaņojumā.
5) Piemiņas ozolu iedēstīšana:
a) Lielvācijas varonīgajai armijai.
b) Boļševiku nomocītiem un aizvestiem tautiešiem.
c) Latvijas brīvprātīgajiem cīnītājiem pret boļševismu.

Sakarā ar piemiņas ozolu dēstīšanu teiks uzrunu Rēzeknes pilsētas vecākais.

6) Dziesmas komercskolas kuļa izpildījumā.
7) Koku un dzīvzogu stādīšana pilsētas ielās, dārzos un laukumos. Tuvākus norādījumus sniegs uz vietas prms izešanas pa darba vietām.

Izpildāmo darbu sarakstu ar vietu apzīmējumiem iepriekš piesūtīs attiecīgām iestādēm.

Mežu dienu rīcības komiteja uzaicina Rēzeknes pilsētas iedzīvotājus ņemt dzīvu dalību mežu dienu darbu veikšanā.

Dalībnieki aicināti ierasties darbā ar saviem darba rīkiem (lāpstām, grabekļiem un traukiem).

Rēzeknes pilsētas mežu dienu rīcības komiteja.

Sporta dzīve Varakļānos

Boļševiku valdīšanas laikā sports Varakļānos bija zaudējis savu nozīmi.

Tagad pie «Atpūtas un dzīvotpriekš» Varakļānu nodaļas ir nodibinājusies arī sporta kopa, kuļu vada Vl. Voitkevičs.

Ģimnazijas sporta laukumā svētdien notika pirmā volejbola sacīkste starp «Atpūta un dzīvotpriekš» Varakļānu nodaļas un ģimnazijas komandām.

Uzvarēja «Atpūta un dzīvotpriekš» komanda ar rezultātu 15:8, 14:16, 15:7.

Techniskā ziņā labāka bija ģimnazijas komanda; tikai starp viņu cīnītājiem trūka labu gremdētāju.

Apvienojot abas komandas, Varakļānos varētu izveidot spēcīgu volejbola komandu sacīkstēm ar citu novadu volejbolistiem.

Pašlaik notiek šaha turnīrs, kuļā ir pieteikušies 16 dalībnieki. Pirmās vietās izvirzījušies skolotāji Stabulnieks un Šints.

Citīgi trenējas arī vieglatlēti un futbolisti, kuļi drīzā laikā paredz mēroties spēkiem ar citu nodaļu komandām.

Pirmais zibenturnīrs Rēzeknē

Svētdien, 17. maijā, plkst. 14 — sporta laukumā notiks futbola, basketbola un volejbola zibenturnīrs. Piedalīsies vairākas komandas. Pēc šī zibenturnīra sekos kvalifikācijas turnīrs, kur izcīnīs Latgales apgabala meistara nosaukumu. Sportisti aicināti rosīgi piedalīties. Komandas iepriekš jāieteic pilsētas valdē pie Grosberga. Sporta treniņi notiek:

Futbolistiem A. Holstova un J. Ribakova vadībā otrdienās un piektdienās, plkst. 19.—;

Basketbolistiem un volejbolistiem trenera A. Rozenštoka vadībā pirmdienās un ceturtdienās, plkst. 19.—;

Vieglatlētiem skolotāja-trenera E. Dārznieka vadībā otrdienās un piektdienās, plkst. 19.—.

Sakarā ar 3. maijā notikušiem sporta sezonas atklāšanas svētkiem, Rēzeknes sporta biedrības valde izsaka sirsnīgu pateicību Rēzeknes apriņķa policijas orķestrim, balvu ziedotājiem, sacīkšu tiesniešiem un visiem sporta atbalstītājiem.

Soditi spekulanti

1) Tirgotājs Pokulis Antons no Rēzeknes par cenu neapziņēšanu un rupju izturēšanu sodīts ar RM 250. 2) Salajēvs Feodors no Maltas par paaugstinātas maksas ņemšanu par pakalpojumiem — RM 150. 3) Fiskovičs Marija no Rēzeknes par zārka pārdošanu par paaugstinātu cenu — RM 250. 4) Geske Ernests no Viļņiem par cenas paaugstināšanu papīrosiem — RM 500 un par cenas paaugstināšanu zolādām — RM 300. 5) Ripers Pauline no Rēzeknes par galas ēdienu pārdošanu noliegtās dienās — RM 50. 6) Leimanis Eduards no Rēzeknes par preču bēdzināšanu — RM 500. 7) Grachojskis Adolis no Rēzeknes par tirgošanas ar normētiem produktiem — RM 100 un preces konfiscētas. 8) Naglis Kazimīrs par tirgošanas ar gaļu — RM 200. 9) Ivanovs Iļa no Viļņu pag. par kautu putnu un sviesta pārdošanu — RM 100 un preces konfiscētas. 10) Ivanovs Aleksis no Rēzeknes par cenas paaugstināšanu veļas mazgājamiem dēļiem — RM 50. 11) Naglis Jāzeps no Varakļānu pag. par cenas paaugstināšanu degvinām — RM 50. 12) Strods Benedikts no Varakļānu pag. par zivju pārdošanu — RM 150. 13) Briška Apāja no Varakļānu pag. par zivju pirkšanu — RM 50. 14) Slicis Bronislavs par kurpnieku adatu pārdošanu par paaugstinātu cenu — RM 50. 15) Selickis Katrine no Rēzeknes par galas ēdienu pārdošanu noliegtā dienā un cenu saraksta neizlikšanu ēdienu veikalā — RM 150. 16) Porozovs Jēkabs no Varakļānu pag. par tirgošanu ar neatļautiem lauksaimniecības ražojumiem — RM 100. 17) Ivanovs Karps no Andrupenes pag. par mēģinājumu pārdot velosipedu pret rūdziem — RM 150 un velosipeds konfiscēts. 18) Nadežnikovs Fenija no Viļņu pag. par maksāšanu kurpniekam ar produktiem par izdarītiem pakalpojumiem — RM 50. 19) Noviks Jānis no Viļņu pag. par spekulāciju ar drēbju krāsām — RM 100.

Izlidzina zirgu trūkumu

Kaunatas pag. valde atradusi izeju zirgu trūkuma novēršanā. Saimniecībām, kuļām noņemtis pēdējais zirgs, tā vietā apgādā citu no vairākzirgu saimniecībām. Mazākās saimniecības, kuļām šādā ceļā zirgus sagādāt nebūs iespējams, apstrādās sabiedriskā kārtā.

Rīkojums

Par kritušo lopu nodošanu Pie Daugavpils un Rēzeknes lopkautuvēm ierīkotas tauku kausētavas. Nicgales, Liksnas, Višķu, Bīkernieku, Izvaltas un Kalupes pagastiem visas kritušās cūkas jānodod Daugavpils tauku kausētavai, bet Ozolaines, Ružinas, Maltas, Naurēnu, Viļņu, Dricēnu, Sakstagala un Bērzgales pagastiem visas kritušās cūkas jānodod Rēzeknes tauku kausētavai. Pārējie kritušie lopi, izņemot cūkas, pašlaik vēl netiek pieņemti.

Bez maksas vēl kā prēmija par katriem 100 kg kritušo lopu katram nodevējam tiek izsniegti 30 gab. kodola ziepju.

Apgabala komisāra uzdevumā Gongoll.

Rēzeknes dzimtsarakstu nodaļa

aprīļa pēdējā pusē reģistrēti 17 dzimšanas un 6 miršanas gadījumi. Tajā pašā laikā noslēgtas divas laulības

Dzimuši: Ludborzs Irena, Stalaža Ieva Anita, Pavlovs Aleksejs, Čergavskis Helena, Latkovskis Imants Henrihs, Uļjanovs Elizabete, Šeršņevs Viktors, Krusts Valentīns, Laizans Stanislavs, Gorodinčs Imants, Ivanovs Mičails, Grintālis Vilis, Pegasovs Savelijs, Rubans Augusts, Rupainis Pēteris, Bokans Kārlis, Skutāns Olga.

Miruši: Karlovičs Jānis, Trukšāns Irēne, Semjanovs Andrejs, Feodorenkovs Jevlampijs, Miļijanskis Ignats, Začlars Jānis. Laulāti: Altanasaļevs Nikolajs no Bērzgales pag. un Borisovs Marija no Ozolaines pag., Veikšans Jezups un Novikovs Agripina, abi no Rēzeknes.

